
THE SHOES

FERDINANDO

OKÙNRIN GILLETTE, ÀWỌN BÀTÀ

THE FAMILY · 02

KÍ NÌ ÌYÀTÒ NÁÀ?

Ojọ 10 Oṣù Kọkànlá 1984 ni, ní 9:30 àárò. Bàbá mi sí ilẹ̀kùn yàrá mi, ó jẹ́ kí ìmólẹ̀ wólé, ó sì sọ pé, “Nando, àwọn Carabinieri wà lẹnu ọ̀nà, wọn n béèrè rẹ. Kí ni ọ̀run àpáàdì tí o ẹ?”

“Bàbá,” mo sọ pé, “sé ẹ n fí mí ẹ̀rẹ̀ ni? Ẹ jẹ́ kí n sùn. Àárò yìí ni mo wólé pé. Melania fọ́ mi túútúú lánàá.”

“Ta ni Melania ọ̀run àpáàdì yẹn? Gbẹ̀ idí rẹ̀ dídẹ̀, fọ́ ojú rẹ̀, wọṣọ́, kí o sì jáde wá síbì. Bá wọn sọ̀rọ́ kí o mọ́ ohun tí wọn fẹ́.” “Ó dǎa, mo n bọ́.”

Sájẹ̀ntì Posca àtì Igbákejì Bírígédíà Patanè sà̀yèwò kǎàdì idánimò mi, lẹ̀yìn nǎà wọn sọ́ fún mi pé: “Bí o kò bá fí ara rẹ̀ hàn ní 17 Oṣù Kọkànlá ní Ilẹ̀-ẹ̀kọ́ Ológún Ọ̀kọ́ Ogun Ẹ̀lẹ̀rọ́ Ferrari Orsi ní Caserta láti ẹ̀ ojúṣe isẹ́ ológún rẹ̀, Ọ̀fíisì Agbẹ̀jórò Ológún yóò gbé iwé àṣẹ̀ ìmúni jáde ní kùtùkùtù òwúrò ọ̀lǎ. A ó wá mú ọ́, a ó sì gbé ọ́ lọ sí ẹ̀wọ̀n.”

Mo wò wọn, mo sì sọ pé, “Sé ẹ̀ fẹ́ kọ́fí? Sẹ̀sẹ̀ ni mo jí. Máá padà wá bá̀yí, kí ẹ̀ sì sọ́ apá kejì fíìmù yìí fún mi. Ẹ́ n pa mí lẹ̀rìn-ín, mo gbòdò sọ́ ọ́.”

Bàbá mi fí ọ̀wọ́ ẹ̀ àmì fún àwọn ológún nǎà pé orí mi tí yí, wọn sì dánu dúró diẹ̀. Nígbà tí mo padà dé láti ilẹ̀ idáná, mo béèrè bóyá ó yẹ́ kí n tí gba kǎàdì ipè sí isẹ́ ológún. Wọn ní iwé ẹ̀rí igbàwólé kan tí iyá mi buwọ́ lù, ẹ̀ni tí ó wà níbí isẹ́ ní àkókò gan-an yẹn.

Láífi isẹ́jú kan ẹ̀fò mó, mo tọ̀rọ́ àforíjìn fún àìgbóra-ẹ̀ni-yé nǎà, mo sì fí dá wọn lójú pé màá wà níbẹ̀ ní ojọ́ nǎà, ẹ̀tán láti wọ́ àwọn aṣọ́ tí ẹ̀niyàn n wò fún oṣù méjìlǎ tí wọn fí n parí bí yógòtì.

Mo múra sílẹ̀. Ní alẹ́ tí mo kúrò, bàbá mi fí ìjùwọ́ kan dágbére fún mi. Nígba tí mo ní kí ó fí nńkan kún àwọn lírà diẹ́ tí mo ní — tí ó dọ́gba pẹ̀lú yúró mẹ́wàá lónìí — ó sọ pé, “Jẹ́ kí ó tó ọ. Wàá máa gba lírà 60,000 lósù. Ìyẹn nńkan ni wàá fí gbé ayé.”

Ìyá mi ẹ́e bí ẹ̀ni pé ó n sùn, kò sì dáhùn. Ní 11:45 alẹ́, ọ̀rẹ́ mi Oreste wá sí ilé mi nínú Fiat 850 bàbá rẹ́ — bàbá rẹ́ n sìsẹ́ fún ilé-iṣẹ́ ọ̀kọ̀ ojú-irin — ó sì gbé mi lọ sí ibùdókò. Ìwà àwọn ọ̀bí mi kò yé mi nígba nàà. Ohun tí wọn ẹ́e dà bí ohun tí ó wọ̀pọ̀ lójú mi. Ìyẹn ni ẹ̀kọ̀ gidì ẹ̀kọ̀kọ̀ mi.

Mo dé Naples ní 6:10 áárọ̀ ojọ̀ kejì, léyìn nàà mo wọ ọ̀kọ̀ ojú-irin lọ sí Caserta. Ní ibùdókò nàà mo béèrè ọ̀nà sí bárékẹ̀, mo sì tún rìn fún ọ̀gbọn ìṣẹ́jú dé ẹ̀nu ibodè. Mo fí ara mi hàn fún ọ̀gá tí ó wà lẹ̀nu iṣẹ́, ẹ̀ni tí ó sọ pé, “Ẹ̀ni tí ó pé dé mǐràn, ìpele 9/84.” Mo n wọ inú ilé tuntun kan. Maa kúrò nǐbẹ̀ ní ọ̀dún kan léyìn nàà.

Wọn rán mi tààrà sí ilé ìpèsè ohun èlò. Wọn fún mi ní àpò ẹ̀yìn kan, bàtà ológun ẹ̀wọ̀ méjì — ọ̀kan kúkúró, ọ̀kan gíga — bẹ̀lìtì kan, ìbòsẹ́ irun àgùntàn, àwo oúnjẹ ológun méjì, ife kan, ìgò omi kan, àpótí irin kan fún oògùn, bàtà eré-idárayá, aṣọ alárábarà ológun, filà kan, aṣọ ológun fún ayeye, filà fez fún wíwọ̀ nínú bárékẹ̀, sòkòtò pénpé àwòtẹ̀lẹ̀ méjì tí ó dà bí ẹ̀ni pé wọn jáde tààrà láti Ogun Àgbáyé Kìíní, àti ẹ̀wù àwòtẹ̀lẹ̀ irun àgùntàn apá gígùn méjì. Mo rẹ̀rìn-ín músẹ́, láitì mọ̀ bí àwọn ẹ̀wù yẹn yóò ẹ́e gba ẹ̀mí mi là tó.

Ó dà bí ẹ̀ni pé mo wà nínú fìimù. Mo jáde ní fífí ẹ̀nu sùfèé, ọ̀gá ológun kan tí ó n bọ níwájú mi sì dá mi dúró, ó fún mi ní ìjìyà ọ̀jọ̀ méjì nítorí pé mi ò kí i ní ikíni ológun. Àyànmọ̀ pinnu pé a ó há mi mọ̀ ibùsùn mi fún wákàtì méjìdínlǎàádọ́ta, láírí ẹ̀nikẹ̀ni.

Fún ọ̀wúrọ̀ méjì leraléra, wọn fún mi ní iṣẹ́ ilé ìgbònsẹ́: fífọ̀ àwọn ilé ìgbònsẹ́ léyìn tí ọ̀kùnrin 280 tí ẹ̀nu ìgbé — tí kí í sì í ẹ́e gbogbo wọn ló rí i gbé sínú rẹ́. Írírà kò mú mi. Ìyẹn nàà jẹ́ iṣẹ́ ológun. Mo ní láti rí i kí n sì

kó pé kì í ẹ gbogbo ènìyàn ló ń sù ìgbé àwò kan nàà, kì í sì í ẹ nítorí oúnjẹ nìkan.

Léyìn ọsẹ kan, ọmọ ogun ẹlẹgbé mi kan láti itòsí ilú mi wá kí mi. Orúkọ rẹ ni Franco Nicolò, ipele 5/84. Nínú ìgbésí ayé ará ilú, ó jẹ aṣojú itajà fún àmì-ọjà bàtà kan tí gbogbo ayé mò. Ó fẹràn mi. Léyìn ogójì ọjó, ó rí ìwé àṣẹ ìsinmi wákàtí méjìdínláàádọta gbà fún mi, a sì fò dé ilé papò nínú ọkọ rẹ. Wákàtí méjọ lójú ọnà, sùgbọn ó tọ sí i.

Nílẹ, iyá mi bí mí bóyá mo sá kúrò ni. Ó ti retí pé mi ò ní dà á láàmú fún ìgbà tí ó gùn jù bẹẹ lọ. Ní ọgànjọ ọru Ojọ Àìkú, Franco wá gbé mi, a sì bèrẹ ìrìn àjò padà.

Bí mo ti ń wólẹ, ó sọ fún mi pé kí n fí itan mi méjèjì di jòògì wáinì oní-lítà márùn-un kan mú. Tí sájèntì rẹ ni — ọnà láti wà ní ojú rere rẹ. Sùgbọn nígbà tí a fí dé bárèkè, ọtí ti pa wá. Lésẹkẹsẹ a ròyìn pé a ń sàisàn fún ojọ méjì.

Léyìn nàà ọgá ológun kan halẹ mọ Franco ní gbangba. Franco dáhùn pé, “Ní ìṣẹjú tí a bá jáde kúrò ní bárèkè, màá yìnbọn fún ọ.” Ọgá nàà jẹ kí wọn mú un, wọn sì gbé e lọ sí ilé ẹjó ológun. Wọn fún un ní ọgọta ọjó ní ẹwọn ológun.

Mi ò rí i níbẹ mọ, nítorí wọn gbé mi lọ síbòmíràn. Sùgbọn nígbà tí àkókò yẹn parí, a máa ń padé nítòsí ibi ịṣẹ, a sì máa ń jẹun papò, tí a ń rántí wáinì sájèntì nàà.

Ó ti sí àwọn sọ̀òbù bàtà tí oníbààrà ti ń ẹ iránṣẹ ara rẹ, ịṣẹ sì ń lọ dáadáa. Nígbàkùùgbà tí mo bá yà láti ra nńkan, wọn máa ń ẹ mí bí ọba — ẹdínwó lóri ẹdínwó. Sùgbọn èmi nìkan ni mo mò pé ó jẹ olùtajà tí ó dára jù mí lọ. Mi ò sọ ọrọ kan rí. Mo ti jẹ OKÚNRIN GILLETTE tẹlẹ.

IBÙDÓ ÌDÁNILÉKỌỌ ÀWỌN ỌMỌ OGUN TUNTUN

Ìdánilẹkọọ bèrẹ: tíú ibọn kan palẹ àti tíútún un tò, léyìn nàà òmíràn, léyìn nàà ibọn iléwọ. Fífọ wọn. Ìrìn ológun, sísaré, ìsinmi, gbọngàn oúnjẹ,

àwọn isẹ pàtàkì ní àyíkà bárékè, ibi oúnjẹ àwọn ọmọ ogun lásán, ibi oúnjẹ àwọn ọgá kékeré, àti ibi oúnjẹ àwọn ọgá ológun.

Kérésimesi ni, agogo mèsàn-án alé, òtútù mú gan-an. Àwọn ẹwù irun àguntàn yẹn gba ẹmí là, pàápàá nígbà tí a bèrè isẹ isọ àkókó wa. Lẹyin náà wọn san èrè fún wa pèlú ojó mēēédógún tí sísọ ilé ikó-ètù-ibon-sí. Wíwè di àlà ọfọ. Nínú sòkòtò àwòtélé rẹ, o kò lè fi iyàtò sáàárín kòkòrò àti idòtí mó, tàbí láàárín àmì ara àti iná.

Òtútù náà ti kojá ààlà: iwọn 30 nísàlẹ ọdọ. Kò seése láti tò — ó máa n dì, o sì máa n rìn kiri pèlú itò dídì bí òkúta yìnyín tí ó rò mó okó rẹ. Hahahahaha.

Bí o bá tilẹ ronú àtisùn, iwọ ibá ti fi ara rẹ wewu ijìyà àti ẹwọn. Ìsòro náà kì í se ibi tí a ó lọ: a n sònà níbẹ gan-an, láàárín àwọn ẹlẹwọn àti àwọn ilé-isẹ ohun ijà.

Ní iròlẹ isinmi kan, mo wà ní ọnà jìjìn diẹ sí ibi oúnjẹ àwọn ọgá ológun. Mo n wo àwọn obìnrin arẹwà, olóòórùn dídùn, tí wọn n dé fún ijó pèlú àwọn ọgá ológun wọn, tí ẹwà àti agbára n tàn láti ara wọn. Mo sì bèrè sí í lóye isòro tí bàbá mi ti gbòdò dojú kọ ní ọmọ ọdún méjìlélógún, lẹyin tí ó kúrò nínú isẹ ológun gégé bí kápítèni nínú ẹgbé ẹlẹsin ológun oníhámọra. OKÒ OGUN ONÍHÁMÓRA. Àwọn gan-an tí ó yẹ kí n máa wà, àfi pé mi ò lè wọ inú ọkan.

Sùgbón ní ọsán ojó kan, ọgá ẹgbé ọmọ ogun mi pè mí fún isẹ kan lẹyin ọde. Mo ní láti bá obìnrin kan lọ nínú ọkọ dé Naples. Kò sí ẹni tí ó sọ fún mi ẹni tí ó jẹ. Mo wá mò lẹyin náà: ọmọbìnrin ọgágun tí ó n darí bárékè náà ni.

Ẹmi ni wọn yàn, kò sì sí ẹni tí ó lè sọ idí rẹ fún mi. Ọmọ ogun ni mí; isẹ ijọba ni wònyí, tí wọn n san owó àfikún fún. Sùgbón owó kọ ni gbogbo itàn náà.

Orúkọ rẹ ni Carla. Ọmọ ọdún méjìdínlógójì, kò tii lókọ rí, kò tii ní àfẹsúnà rí. Kí a sọ pé ó lẹwà kò tilẹ tó — ó máa ń dǎnni wò, ó sì ní iwà àrẹkẹrẹkẹ, ká sọ ó ní sọkí.

Ìyẹn ni isẹ okó-oore mi àkókò, kò sì burú rára. Mo gbọ pé ó tún wá mi, sùgbón nígbà náà wón ti gbé mi lọ sí ẹgbé àwọn eléré-idárayá Egbé Ológun. Mo ń gbá rọgbì, lẹyìn náà mo wọ ẹgbé orílẹ-èdè ológun.

ÀWỌN BÀTÀ

Bàtà jẹ ohun tí a kì í sába fi ọkàn sí dáadáa, bí ó tilẹ jẹ pé wón ẹe pàtàkì gidigidi fún ara àti ọkàn. Ní àkókò yẹn, ó tún ẹe pàtàkì jù pé kí wón jẹ ti awo — ohun kan soṣo tí ó ń jẹ kí ẹsẹ rẹ gbẹ, kí gbogbo ara rẹ sì máa sise dáadáa.

Mi ò lo bàtà púpọ rí. Diẹ ni mo ní, mo sì máa ń gbiyànjú láti tún àwọn tí mo ní ẹ. Isẹ wón ni mo bikítà fún, kì í ẹe irísí wón. O lè fi bàtà yòowù tí o fẹ ta ẹnikẹni tí o bá fẹ nídíí, kò sì sí ẹni tí yòò rí bóyá wón ní àmì olókikí apeṣe aṣo.

Lóníì yàwó mi ní kí n dúró ní sọ̀òbù bàtà kan tí oníbààrà ti ń ẹe iránṣẹ ara rẹ. Mo rǎntí pé sọ̀òbù yẹn jẹ ti Franco, ọmọ ogun ẹlẹgbé mi, nígbà kan rí, a sì wọlé.

Ogójì ọdún ti kojá. Ó sì rí bákan náà — ètò kan náà. Bí yàwó mi ti ń yan bàtà rẹ, ó ń fún mi ní àwọn àpótí láti dì mú kí ó tó lọ sí àwọn ijókòò láti wọ wón wò.

Ní àkókò yìí, obìnrin kan bèèrè ibi tí apá ti àwọn obìnrin wà, mo sì fí ọ̀nà hàn án. Ọkùnrin ọlówò kan bèèrè bóyá bàtà kan wà ní iwọn 41, mo sì sọ fún un pé iwọn yẹn ti tán. Àwọn obìnrin méjì tí wón ń wọ bàtà wò bèèrè èrò mi, mo sì sọ fún wón pé wón lẹwà gidigidi nínú àwọn bàtà yẹn.

Ìyàwó mi kò kiyèsí nńkan kan. Fún ogún isẹjú, láìtilẹ̀ mò, mo ti di olùrànłowò sọ̀òbù. Gbogbo ènìyàn ń wá sọ̀dọ mi. Mo ń dá àwọn ọkùnrin

lòhùn pẹ̀lú ọ̀kàn tútù àti láìdára, nígbà tí àwọn obìnrin n ́ gba gbogbo ìyìn mi fún ohun tí wọ́n yàn.

Ibi ìsanwó kún, ó sì fẹ̀rẹ̀ dàrú. Èni tí ó ni sọ̀òbù kò lè mọ ohun tí n ́ sẹ̀lẹ̀. A san owó bàtà wa, a sì n ́ jáde lọ, sùgbọ́n kí a tò lọ mo béèrè bóyá ó mọ Franco. “Bẹ̀ẹ̀ ni,” ó sọ pé, “bàbá mi ni.” “Nígbà náà bá mi kí i.”

Bí a ti n ́ jáde, àwọn obìnrin náà n ́ tòka sí mi, wọ́n sì n ́ juwọ. Ìyàwó mi sì kò kiyèsí ǹnkan kan.

Ìsòro náà dé ní ǹnkan bí wákàtí méjì léyìn náà, nígbà tí ọ̀mọ̀bìnrin mi fẹ̀ padà sí sọ̀òbù bàtà náà. Níbẹ̀, ọ̀mọ̀kùnrin èni tí ó ni sọ̀òbù pè mí sí ègbẹ̀ kan, ó sì sọ pé, “Ọ̀gbẹ̀ni Frega, mi ọ̀ sọ ǹnkan kan níbi ìsanwó. Mi ọ̀ fẹ̀ kí àwọn oníbààrà gbọ́ kí wọ́n sì dá wàhálà sílẹ̀. Bàbá ní ijànba burúkú kan ní 2021, ní 2023 ó sì fi wá sílẹ̀.”

Ó dùn mí gidigidi. Mo sọ itàn kan tí mo là kojá pẹ̀lú bàbá rẹ̀ fún ọ̀mọ rẹ̀, ó sì gbá mi mọ̀ra t́mọ̀t́mọ̀, omi n ́ bọ̀ lójú rẹ̀.

Ọ̀mọ̀bìnrin mi ra bàtà rẹ̀, ó sanwó, a sì lọ. Bí ó ti n ́ dágbére, ọ̀mọ̀kùnrin náà pè sókè pé, “È wá bẹ̀ mí wò. Mo nílò àwọn olùtajà bí i yín, tí wọ́n n ́ sisesẹ̀ lófẹ̀fẹ̀.” Mo sì sọ pé, “O kò tìi gba àwọn iwé mi sílẹ̀, àbí?”

Ó rẹ̀rìn-ín músẹ̀. Ìgbésí ayé sì n ́ bá a lọ.

Ferdinando